

Årsrapport for Stefanusalliansen **2023-2024**

Desillusjonert av maktens overgrep i
religionens navn vender mennesker seg
vekk fra all tro. Eller de vender seg til
kristen tro. Våre partnere møter dem.
Noen velger å la seg døpe.

Troen og trosfriheten

I økende grad løfter Stefanusalliansen kvinners fortellinger om forfølgelse ut av skyggen.

Besøk hos Stefanusalliansens partnere gjør uutslettelige inntrykk. Et sted i Sentral-Asia kunne en unge kvinne fortelle at hun og mannen måtte flykte for å unngå å bli steinet. Huset deres ble ødelagt like etter at de kom seg i sikkerhet. Over et måltid siterte kvennen fra Johannes 15,20: «Jeg skjørte at nå skjer det meg, det Jesus hadde sagt: 'Har de forfulgt meg, vil de også forfølge dere'.»

Den unge kvinnen fortalte sin historie i et traumelindrende fellesskap av Jesus-troende kvinner. De møtes i skjul, får hjelp mot traumer og styrke i fellesskapet.

Ut av skyggen

Stefanusalliansen har sett mange grunner til å støtte kristne kvinnernas trosfellesskap og i økende grad løfte frem deres fortellinger om

Stefanusalliansen kombinerer derfor frimodig støtte til kristen misjon og innsats for trosfrihet for alle.

diskriminering og forfølgelse. Kvinnene og deres fortellinger må ut av skyggen.

Flertallet av kirkemedlemmer over hele verden er kvinner. De er uvurderlige som aktive pådriverer i kirkers arbeid. De bidrar oftere enn menn i aktiviteter som diakonalt arbeid, evangelisering, utdanning og trosopp-læring for neste generasjon.

Hvis kvinner hindres i å bli aktivt involvert eller forsvinner fra sine kirkesamfunn på grunn av forfølgelse, vil det kunne ha ødeleggende effekt på kirkens overlevelse.

I Iran ledes et klart flertall av husmenighetene som førfølges av ayatollahene, av kvinner. I Sentral-Asia må gjerne pastorens kone overta alt ansvar ikke bare for familien, men for hele menigheten, dersom mannen arresteres. Å støtte kvinner i meget krevende og lite synlige roller er avgjørende for både familiens og menighetens overlevelse.

Kvinner mest utsatt

Dessuten førfølges kvinner ofte på andre måter enn menn. Satt på spissen: Menn fengsles og blir «helter», kvinner førfølges i skjul og utsettes for seksuelle overgrep og skam. Vi vet at kvinner er blant de mest utsatte når både myndigheter og ekstremister angriper trosminoriteter. De vet at de ved å ramme kvinner, kan rive grunnen under hele samfunn.

Stefanusalliansen har derfor satt søkelyset på kvinnernas trosfrihet som et prinsipielt spørsmål. Kvinner i ulike religioner er ofre for krenkelser. Både religiøse ledere i ulike religioner og aktivister for likestilling har lenge ment at trosfrihet og likestilling står i strid med hverandre. Men vår erfaring fra mange land gjennom fem års systematisk arbeid, er at disse rettigheten i stedet kan styrke hverandre.

Stefanusalliansen kombinerer derfor frimodig støtte til kristen misjon og innsats for trosfrihet for alle. Kvinnernas fortellinger og utfordringer viser oss med all ønskelig tydelighet at dette er en dypt meningsfull oppgave.

Håp, tross motkrefter

Situasjonen for trosfriheten og religiøse minoriteter blir dessverre verre i store og mektige land. Men det finnes, som Leonard Cohen sang, sprekker der lyset trenger inn. Denne årsrapporten gir et utvalg fortellinger fra arbeidet som Stefanusalliansens partnere og vi har gjort i året som ligger bak. Fortellingene gir oss nytt pågangsmot og tro på fremtiden, på tross av sterke motkrefter.

Oslo, juni 2024

Anne Mari
Schiager Topland
STYRELEDER

Ed Brown
GENERALSEKRETÆR

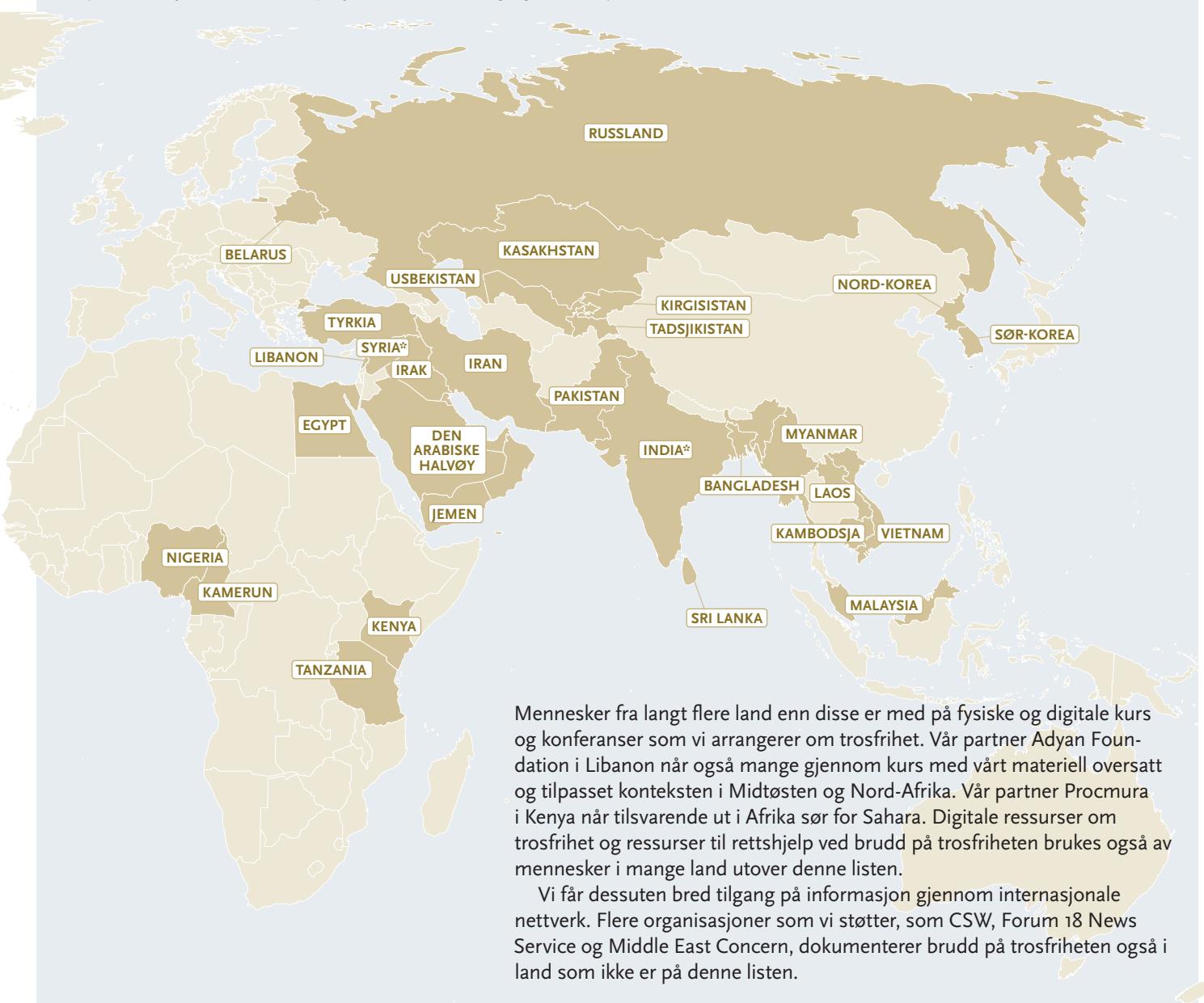
*Les styrets orientering om virksomheten – på våre nettsider:
www.stefanus.no/om-oss*

Her arbeider vi

I disse landene/regionene har Stefanusalliansens partnere arbeid som vi støtter:

(Land med stjerne bak: Konkrete prosjekter avsluttet ved utgangen av 2023.)

Noen viktige tall

Totale gaver:
33,9
millioner

**Abonnenter
Magasinet
Stefanus:**
16 400

**Følgere på
Facebook:**
8 900

**Følgere på
Instagram:**
1 120

**Appell-
venner:**
4680

Bonnevenner:
1410

**Faste
givere**
3150

En iransk konvertitt døpes av pastor «Ron» og en medhjelper et sted i Tyrkia.
Foto: Johannes Morken

Kommer til Kristus-tro

– En ny bevegelse er i gang i Midtøsten. Mange mennesker møter Jesus på mirakuløst vis, sier leder for teologisk senter støttet av Stefanusalliansen.

Mehrdad Fatehi leder Pars Theological Centre. Senteret gir hvert eneste år teologisk utdannelse og ledereopplæring til flere hundre iranske kristne, i og utenfor Iran. Flere studenter kommer fra Afghanistan og Tyrkia.

I Iran er mange desillusjonerte av et regime som kriger gjennom militær i naboland, undertrykker sitt eget folk og ødelegger landets økonomi.

– Svært mange føler en overveldende motgang. Økonomisk, åndelig og psykologisk står nasjonen overfor formidable hindringer, det ligner en ødemark. Men midt

i skyggene ser vi en ny bevegelse orkestrert av Guds Ånd i Iran og andre land i Midtøsten. Vår oppgave er å pleie troens flamme, sier Fatehi.

Til tro i Afghanistan

Hans kollega pastor Ron, som flyktet fra Iran etter at hans kirke ble stengt av regimet, utdyper:

– I Iran har vi lenge hatt en fenomenal vekst i antall muslimer som finner Kristus. Nå skjer det noe i land som Afghanistan, Tyrkia og Irak også. Våre kontakter i Afghanistan forteller at noen er kommet til tro også etter at Taliban overtok makten i august 2021.

Av sikkerhetsgrunner bruker vi ikke pastor Rons egentlige navn.

Etnisitet og språk går på tvers av landegrenser. Farsi, som er nasjonalspråket i Iran, snakkes både i Afghanistan (dari) og

Våre kontakter i Afghanistan forteller at noen er kommet til tro også etter at Taliban overtok makten.

Pastor Ron, Pars Theological Centre

i Tajikistan (tajik), Irans naboland i nord. Pars har for tiden 12 afganske studenter i sitt digitale utdanningsprogram. En av dem gjemmer seg for Taliban.

En afgansk student som tok eksamen sist høst, tok initiativ til at Pars gjennomførte seminarer for medlemmer av undergrunnskirker inne i Afghanistan. Dette har direkte påvirket spredningen av evangeliet, forteller Pars.

En god del kristne flyktet fra Afghanistan da Taliban kom til makten. Men troen er ikke død.

Traumer fra Afghanistan

Pastor Ron er åpen om de store psykiske utfordringene som både afganske og iranske kristne står i. Han underviste høsten 2023 om traumer og håndtering av traumer for to nettverk av afganske kristne ledere som har flyktet fra Afghanistan, de fleste før, noen etter Talibans maktovertagelse.

– Det er svært viktig for dem å bearbeide traumer, sier pastor Ron. På en av samlingene møtte han afganske kristne kvinner som hadde opplevd vold i nære relasjoner.

– Mange av mennene hadde traumer fra krigshandler, de aller fleste hadde opplevd at fedre, brødre eller nære venner var drept eller skadet i borgerkrig. Enkelte av dem hadde traumer fra forfølgelse, sier pastor Ron.

Lovsang under en Pars-konferanse i 2023. Foto: Pars Theological Centre

Pars i 2023

- 504 bachelor-studenter i teologi og ledelse
- 238 deltakere på 13 konferanser (2 av dem digitale)
- 284 studenter i mentorprogram
- 618 timer video-undervisning
- 1690 timer rådgivning

KVINNER SØKER HJELP

Gjennom 2023 ga Pars Theological Centre 1690 timer rådgivning. Nær to tredeler av klientene var kvinner. Et klart flertall av iranske huskirker ledes av kvinner. Rådgivning gis i nettbaserte kanaler eller på telefon.

Det forteller pastor Ron. Til daglig er han del av et team som driver Pars sin rådgivningstjeneste for iranske kristne i Iran, Tyrkia og øvrige diaspora.

Klientene strever med angst, interne konflikter i lokalsamfunn og familier, stress og press i pastor- og lederrollene, ekteskapsproblemer, følelsen av å være forlatt og problemer som foreldre.

– Et betydelig antall unge sliter med alvorlig depresjon, selvmordstanker, rusmisbruk og fysisk og følelsesmessig mishandling. Vi merker blant klientene en økende følelse av håpløshet. Noen rammes av seksuelle overgrep og vold i hjemmet. Våre rådgivere har aktivt hjulpet klienter med å møte og håndtere disse sammensatte utfordringene, forteller pastor Ron.

Flere ble arrestert

I 2023 ble 166 kristne arrestert i Iran. Over 100 ble arrestert i bølger gjennom tre sommermåneder. Det kom et nytt rush i jula. De fleste blir satt fri etter harde avhør i varetekts. Bare noen få ønsker sine saker publisert, av frykt for konsekvensene. Flere og flere blir derfor «ansiktsløse ofre».

Kilde: Årsrapporten «Faceless victims» fra Article18, Middle East Concern og CSW (som alle er Stefanusalliansens partnere) og Open Doors International.

Les rapporten ved å skanne QR-koden.

Konvertitten Yousef finn kraft i Bibelen og i bøn. Foto: Johannes Morken

Krafta i Jesu namn

Bøn i Jesu namn var det som hjelpte Yousef ut av rusmis bruk.

Stefanusalliansen møter Yousef i Kuwait. Han sit på kontoret til pastor Issam. Det var hos han Yousef fekk hjelp. Pastor Issam er del av eit nettverk som Stefanusalliansen støttar og som følgjer opp menneske som frå muslimsk bakgrunn kjem til Jesus-tru. Av tryggingssgrunnar brukar vi ikkje dei verkelege namna.

Yousef hadde trygg og god jobb. Etter at mora døydde, budde han saman med faren. Dei hadde eit nært forhold. Men så rota Yousef seg bort i rus.

– Eg var den verste i gjengen.

Mista jobben

Han skulka jobben så lenge at han fekk sparken. Huseigaren sende politiet etter

Eg har opplevd at
Gud er verkeleg.

Yousef, konvertitt i Kuwait

Yousef for å få inn ubetalt husleige. Yousef hamna i arresten. Men han orka ikkje fortelja faren korleis det stod til og bad difor heller ikkje om pengar for å få gjort opp for seg.

I staden søkte Yousef hjelp hos ein sjeik som bad for han. Men verken han eller muslimske healerar klarte å hjelpe Yousef.

Ei veninne fekk vita at Yousef sat i arresten. Ho fekk ein kristen pastor til å be for Yousef. Deretter sa Yousef ja til å møta pastor Issam, han tenkte at han ikkje hadde noko å tapa. Men så oppdaga han at børn i Jesu namn verka. Han kom seg laus frå rusen og på mirakuløst vis fekk den unge mannen jobben tilbake. Arbeidsgjeveren ville gje han ein ny sjanse.

Yousef fekk undervisning av pastor Issam og blei deretter døypt. No er han i sving som medarbeidar i eit digitalt bibelarbeid.

Bønerom

Kona, som han møtte i ei kyrkje for vel fire år sidan, har også muslimsk bakgrunn.

Heime har dei innreidd eit bønerom. Dei har ei lita dotter på vel eitt år.

– Vi er urolege for framtida hennar i eit muslimsk samfunn, seier Yousef.

Ifølgje ID-korta er dei alle muslimar, det får dei ikkje gjort noko med. Yousef og kona måtte juridisk gifta seg som muslimar. I kyrkja fekk dei etterpå velsigning eller «åndeleg bryllaup».

– Kvar dag tek vi dottera vår med i bønerommet. Ho er med oss i kyrkja. Vi legg henne i Guds hender, seier Yousef.

Far hans tok godt imot han då kom heim frå arresten. Men han deler ikkje den nye trua til Yousef.

– Far meiner det er best for dottera vår og for oss alle at eg kjem tilbake til islam. Men eg svarar at Koranen og islam ikkje kunne hjelpa meg, at eg fann hjelp i Bibelen og børn i Jesu namn. Far trudde ei stund at trua mi var ein kortvarig mote som ville gå over, seier Yousef og legg til:

– Men eg har opplevd at Gud er verkeleg. Difor går eg ikkje tilbake.

Snur ryggen til ekstrem islam

I 20 år har pastor Amir hatt ansvar for å koordinera oppfølging av menneske som frå muslimsk bakgrunn på Den arabiske halvøya søker kontakt med kristne.

Mange kristne TV-kanalar som rettar seg mot den arabiske verda, har gjort at det er blitt fleire og fleire samtalar med søkerende menneske frå muslimsk bakgrunn. Mange muslimar er også, etter IS, blitt trøytte av ekstrem islam og vald i religionens namn.

Isolert

Misjonsarbeidet til Amir er støttet av Stefanusalliansen.

I landa på Den arabiske halvøya er det svært vanskeleg å vera Kristus-truande med muslimsk bakgrunn. Det sosiale presset er sterkt i ein kultur der religion, familie, identitet og tru er vevd tett saman. Byter du tru, risikerer du å mista alt.

– Kristus-truande med muslimsk bakgrunn på Den arabiske halvøya kan dei aller fleste stader ikkje møtast. Dei kan ikkje fortelja om trua til familien, i alle fall ikkje til heile familien, seier Amir, som vi møter i Dubai. Av tryggingsgrunnar brukar vi ikkje det rette namnet hans. Han har kontakt med meir enn 20 også i Saudi-Arabia.

Fellesskap

Saman med Amir arrangerer Stefanusalliansen konferansar for kristne med muslimsk bakgrunn frå Den arabiske halvøya. Der får dei møta andre med same tru: Dei får fellesskap, undervisning, samtalar og forbørn.

Det blei arrangert ein konferanse i august 2023 og ein i februar 2024. Konferansane blir arrangerte i land utanfor regionen.

Kristus-truande med muslimsk bakgrunn (...) kan dei aller fleste stader ikkje møtast.

Pastor Amir

Berget fra Nord-Korea

I 2023 ble 149 nord-koreanske flyktninger som hadde kommet seg over grensen til Kina, berget gjennom Kina og en strabasiøs tur gjennom land i Sørøst-Asia, til sikkerhet i Sør-Korea.

Bak bergingsaksjonene stod Helping Hands Korea (HHK). 49 av disse flyktningene ble berget med økonomisk støtte fra Stefanusalliansen – fire flere enn i 2022.

I tre operasjoner i mars og april 2024 er 54 nye berget i sikkerhet, flere av dem med støtte fra Stefanusalliansen.

Flyktet og beskyttet

To av disse 54 sendte sitt nødrop tidlig i 2024 fra et hemmelig skjulested nordøst i Kina. En tenårings jente og hennes bestemor, som er enke, trengte hjelp. De flyktet fra Nord-Korea for seks år siden. Da var familien oppløst. Jeng-won, som jenta heter, mistet sin far som døde av kreft. Hennes mor forlot henne. Da tok bestemoren henne med og flyktet til Kina.

I 18 måneder klarte bestemor å livnære de to med uregistrert arbeid i en kinesisk fabrikk som laget ferdigmat. Men da pandemien kom, ble fabrikken stengt nærmest på dagen. Uten visa og kinesiske ID-papirer kunne de ikke få vaksine og vaksinesertifikat.

Gjennom pandemiårene ble de to beskyttet og hjulpet med mat av en kinesisk kirke. Men siden kirken ble forfulgt av myndighetene, måtte de ut. De visste ikke hvor de skulle dra. Da ble nødropet sendt til HHK og redningen kom.

Kirker stenges

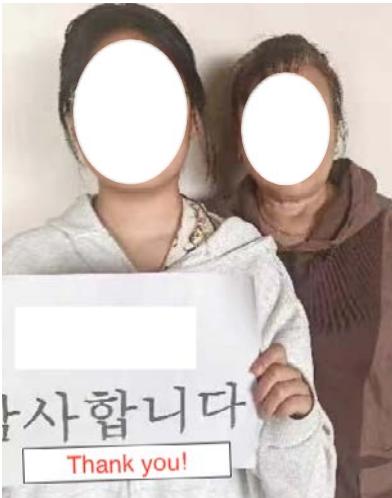
Kinas forsterkede overvåkning, med et enormt nett av kameraer med kunstig intelligens og ansiktsgjenkjenning, gjør at alle nord-koreanske avhoppere føler seg mer og mer utrygge.

Det blir også vanskeligere for kirker i Kina å beskytte flyktninger. Den registrerte Tre Selv-kirken i Kina tvinges til å installere overvåkningskameraer. Ledere for uregistrerte kirker blir i økende grad stilt for retten og kirkene deres stengt.

– Økende overvåkning og innstramming angår i høyeste grad vårt arbeid for å evakuere nord-koreanske

Mike Gabriel.
Foto: Birgitte
Moe Olsen

En bestemor og hennes barnebarn takker for redningsaksjonen. Foto: Helping Hands Korea

flyktninger. Kinesiske kirker spiller en nøkkelrolle for å sikre trygge steder for flyktninger som har kommet seg ut av Nord-Korea. Flere koreansk-kinesiske kirker som har beskyttet flyktninger, ble tvunget til å stenge i 2023, sier Peters.

Økt innsats under pandemien

Peters har ingen nøyaktig statistikk. Men trolig har HHK siden starten i 1996 hjulpet mellom 2500 og 3000 mennesker. Da pandemien slo til, måtte andre stenge fluktrutene på grunn av kinesisk kontroll og restriksjoner. Enda flere nødrop kom til Peters og Helping Hands Korea.

Ved utgangen av april 2024 har 753 nord-koreanske flyktninger blitt reddet bare siden starten i 2020.

Helping Hands Korea koordinerer operasjonene fra Seoul i Sør-Korea. De ser alltid etter de mest sårbare: kvinner med barn. Også noen eldre og mennesker med funksjonshemninger får hjelp.

– Vi gir Herren æren for at vi klart å hjelpe så mange, sier Peters.

“Vi gir Herren æren for at vi klart å hjelpe så mange.

Tim A. Peters

‘Profetisk kall mot urett’

Siden 2009 er det dokumentert 1000 tilfeller av diskriminering, trusler og vold mot kristne på Sri Lanka. Ofte rammes pastorer.

Sri Lankas evangeliske allianse (NCEASL), som dokumenterer overgrep, er Stefanusalliansens partner. Ofte står representanter for statsapparatet bak overgrepene.

NCEASL har også begynt å dokumentere overgrep mot muslimer og hinduer.

En pro-buddhistisk politikk i et hovedsakelig buddhistisk land rammer alle religiøse minoriteter.

Ekstremistisk press

Etter borgerkrigen (som varte til 2009) mellom folkegruppene singalesere og tamiler, er religiøs identitet blitt viktigere.

Kristne utsettes for ekstremistisk press fra tre kanter:

- I Tamilområdene i nordøst har hindu-nasjonalistiske og buddhistiske ekstremister en felles fiende i kristne. De er imot evangelisering, redder for at deres «egne» skal konvertere. Hindu-nasjonalistiske grupper har forgreninger til India.
- Påsketerroren i 2019 – med 269 drepte – var resultat av muslimsk ekstremisme. Fem år etter bistår NCEASL fremdeles ofre som mistet synet, ben og armer og som sliter med å skaffe inntekt.

- Buddhistiske munker sprer ekstremistiske holdninger – uten at staten griper inn. Mellom november 2021 og oktober 2022 dokumenterte NCEASL 21 tilfeller der munker var ansvarlige for overgrep mot kristne. Med økende ekstremisme øker også kvinnefiendtligheten.

Mot urett

Myndighetene krever obligatorisk registrering av alle gudshus. Små menigheter som møtes i hjemmene, er særlig utsatt.

– Under borgerkrigen stod kirken opp mot urett og overgrep og hjalp sivile. Kirken må være tro mot sitt profetiske kall også i dag. Vi må ikke være redde for å holde makthaverne ansvarlige, selv om dette er krevende å gjøre for oss som minoritet, sier Mike Gabriel i NCEASL.

”Vi må ikke være redde for å holde makthaverne ansvarlige.

Mike Gabriel

Human Friends Organization var raskt på plass i Jaranwala for å kartlegge behovene til ofrene for ekstremistenes vold.
Foto: Human Friends Organization

Nytt liv etter katastrofe

Kirken til Frelsesarmeene i Jaranwala i gjenoppbygget stand. Foto: Human Friends Organization

Katastrofen rammet kristne nabolag i Jaranwala nær Faisalabad i august 2023: En rasende mobb brente og ødela kirker og hjem etter at de – uten bevis – hadde beskyldt to kristne brødre for å ha skjendet en utgave av Koranen.

Stefanusalliansen bevilget 150 000 kroner slik at HFO kunne gi hjelp til familier som hadde mistet alt det de eide. De fikk ris, husholdningsutstyr og enkle møbler for å kunne klare seg.

Gjenoppbygget

Regjeringen i Punjab-provinsen bevilget 2 millioner rupier (70-80 000 kroner) til 90 familier som hadde fått ødelagt sine hjem. Alle er nå bygget opp igjen.

Alle de nærmere 25 ødelagte kirkene er nå satt i stand igjen med midler fra myndighetene. HFO har bygget opp tre kirker i et annet område i samme distrikt.

Mange titalls mennesker ble arrestert etter mobbens herjinger – de ble avslørt av videoer og ansiktsgjenkjenning. Kirkelederne har likevel blitt forsøkt presset til å trekke anmeldelsen av gjerningsmennene.

Myndighetene lokalt og i Punjab har, ifølge HFO, jobbet for å forhindre nye angrep. Regjeringen i Punjab har inkludert kirkeledere i sine distriktskomiteer for fred og tverreligiøsitet – for å lytte til kristnes bekymringer.

Inkludering

HFO besøkte Jaranwala under ramadan i mars og arrangerte en Iftar, kveldsmåltidet der fasten brytes, i gatene. Kristne og muslimer som begge hadde fastetid, fikk høre om inkludering og samhold.

Sammen med blant andre Departementet for menneskerettigheter og minoriteter i Punjab holdt HFO en markering i Jaranwala på FNs menneskerettsdag 10. desember, i solidaritet med ofrene i Jaranwala. Også muslimer deltok. HFO holdt et arrangement for de kristne i Jaranwala i jula.

– Kristne i Pakistan føler seg svake og redde. Arbeidet for å bygge et nytt samfunn der kristne er trygge, blir viktig og vanskelig, sier Sobia Batool i HFO.

Politisk påvirkning

HFO driver, sammen med andre, politisk påvirkning også for å beskytte mindreårige jenter mot bortføring, tvangskonvertering og tvangsekteskap. Hundrevis av kristne jenter og hindujenter utsettes for dette hvert eneste år.

Gjennom 2023, som var preget av politisk kaos, gjennomførte HFO påvirkningsmøter med parlamentarikere. Heldigvis ble 90 prosent av dem gjenvælt under valget i 2024.

HFO presenterte minoritets-krav til alle de større partiene før partiprogrammene ble vedtatt. HFO krevde inkludering av minoriteter i politiske prosesser, kvotering for utdanning og jobb, inkludering av minoriteter i læreplaner for utdanning, og praktisk politikk for å stoppe tvangskonvertering og tvangsekteskap.

Arbeidet for å bygge et nytt samfunn der kristne er trygge, blir viktig og vanskelig

Sobia Batool i Human Friends Organization

Kom seg unna dødsdom

Åtte mennesker i Pakistan som har risikert dødsdom eller som allerede var dødsdømt, er de siste seks årene frikjent etter innsats fra Stefanusalliansens partner, Human Friends Organization.

Den første var den kristne kvinnen Asia Bibi som ble arrestert i 2009, dømt til døden i 2010 og endelig frikjent av landets høyesterett i 2019. Hun forlot landet samme år.

Den så langt siste var Nauman Masih. Han ble i februar 2024 frikjent for den ene av to blasfemianklager. Masih ble dømt til døden 30. mai 2023. HFO skaffet da advokat som anket saken. Masih venter på avgjørelse i den andre saken.

Frikjent

I januar 2023 ble Asif Idrees frikjent. Han hadde vært sperret inne – i fengsel eller mentalsykehus – siden januar 2012. Idrees tilhører ahmadiyya-samfunnet. Han var anklaget for blasfemi etter en paragraf som har dødsstraff.

HFO engasjerte advokat som tok saken som andre ikke våget å ta.

Saken var derfor ekstra sensitiv siden det er forbudt for folk fra ahmadiyya-samfunnet å kalte seg muslimer. HFO engasjerte advokat som tok saken som andre ikke våget å ta. Han ble frikjent fordi hans mentale helse gjorde at han ikke kunne kjennes skyldig.

Ødelegger liv

Ingen er henrettet etter dødsdom. Ofte fører anken frem i en høyere domstol. Men det skjer først etter mange år på en celle i påvente av at anken skal behandles, og da kan livet for en hel familie være ødelagt. Etter en frifinnelse må de ofte leve på hemmelig adresse, siden ekstremister flere ganger har tatt dødsstraffen i egne hender.

HFO driver påvirkningsarbeid for å få slutt på misbruket av blasfemiloven: I stor utstrekning kan folk som vil få noen sperret inne, spre falske anklager om blasfemi, uten den minste risiko for å bli straffet.

Unge blir døypte

”

Fleire enn før kjem til kyrkja vår, ikkje minst unge. Dei søker noko nytt.

Pastor Ramazan Arkan

Nye truande blir døypte i ein av to dåpsseremoniar i 2023. Foto: Antalya Evangelical Church

Kyrkja i Antalya i Tyrkia har i fjar og så langt i år døypt 33 nye. Til hausten blir det fleire.

Antalya Evangelical Church, som Stefanusalliansen støttar, har aukande pågang av folk som ikkje lenger orkar å kalla seg muslimar.

– Tyrkia har enorme økonomiske problem. Regjeringa vil gjerne vera eit konservativt muslimsk eksempel, men så dukkar korruptionen opp. Folk blir desillusjonerte. Dei vil ikkje lenger bli identifiserte med islam fordi dei lid under folk som kallar seg muslimar. Mange sluttar å tru, dei blir agnostikarar. Fleire enn før kjem til kyrkja vår, ikkje minst unge. Dei søker noko nytt. Nokre av dei tek så imot den kristne trua, seier hovudpastor Ramazan Arkan.

Minst ti i ny dåpshandling

I juni i år blei ti av desse døypte etter at dei var ferdige med den første delen av opplæringa. I fjar blei 23 døypte. Kyrkja har også eit alfa-ekteskapskurs for 17 par.

I jula hadde kyrkja i Antalya to store konserter i offentlege lokale i byen og fleire mindre utoverretta tiltak. 1000 menneske fekk eit møte med evangeliet. I påskedagane i år nådde kyrkja ut til kring 550 med kor og påskespel. Folk fekk invitasjon på gata og i sosiale media.

– Vi er glad for å sjå korleis Herren brukar såkorna som vart sådde, seier Ramazan Arkan.

Har mista fem utanlandske medarbeidarar

Heile det protestantiske samfunnet i Tyrkia er hardt ramma av at Erdogan-regimet kastar ut eller stengjer ute utanlandske medarbeidarar som i årevis har gjort teneste i kyrkjene: Dei får ikkje fornya visum eller vert nekta innreise etter turar utanlands.

Til saman er minst 230 råka av dette etter at 20 nye blei ramme første kvartal i 2024. Antalya Evangelical Church har i alt mista fem medarbeidarar. Fire av desse er gift og har barn. Familiar er også er ramma av Erdogan sengde dør.

Ein av dei fem hadde ei nøkkelrolle i den tredje forsamlinga som Antalya-kyrkja opna i fjar. Utestenginga skapte store problem for denne nye forsamlingsstaden. Antalya-kyrkja er i gang med å læra opp fem unge som etter kvart kan ta meir leiaransvar.

– Politikken med å kasta ut utanlandske medarbeidarar, nekta fornying av visum eller nekta innreise er omfattande og held diverre fram, sukkar Ramazan.

Byggjer kyrkje der jordskjelvet ramma

Kyrkja i Antalya gjekk tungt inn i hjelpearbeidet etter dei store jordskjelva sør aust i Tyrkia, i grenseområda mot Syria, i februar 2023. Det same gjorde First Hope Association som Stefanusalliansen også støttar.

I ni av elleve ramma byar vart 10-20 prosent av byane øydelagde. Desse byane handterer situasjonen i stor grad sjølv. Langt verre gjekk det i Adiyaman og i Hatay. Hatay er der bibelske Antiokia låg. I Adiyaman blei 60 prosent av byen knust. Øydeleggingane i Hatay er på 80 prosent. Her manglar folk framleis det meste. Enorme mengder samanrast betong skal fjernast. Mange har ikkje arbeid.

Kyrkja i Antalya har to grupper som har distribuert mat. Fleire frå Antalya skal dit.

Adiyaman er ein kurdisk prega by og religiøst konservativ. Der har kyrkja tidlegare hatt svært vanskeleg for å få fotfeste. Men etter jordskjelvet blei dørar opna.

– Den sterke kyrkjelege hjelpeinnsatsen har gjort kristne meir aksepterte, seier Ramazan.

Saman med to protestantiske kyrkjer som ligg mykje nærrare – i Mardin og Dyarbakir – hjelper Antalya-kyrkja til med å byggja ei kyrkje i byen. Kyrkja skal stå klar på slutten av året. Bygget skal i første omgang brukast som sentral for hjelp til jordskjelvoffera.

Den sterke kyrkjelege hjelpeinnsatsen etter jordskjelva har gjort kyrkja meir akseptert.

Pastor Ramazan Arkan

Delte ut 500 bibler

Vår partner i Bangladesh distribuerte i fjor 500 bibler. Kun i ett tilfelle ble det problemer.

Russlands krig i Ukraina har ført til skyhøye globale priser på råvarer. Livet for fattige i Bangladesh er blitt langt verre enn det var under nøden i årene med pandemien.

Jesus-troende lider også under voksende intoleranse og muslimsk ekstremisme, melder Stefanusalliansens partner. Mehedi, som ikke er hans virkelige navn, leder en bevegelse av flere tusen Jesus-troende muslimer. De har en klassisk tro på evangeliet og kristne dogmer. Men de har valgt å beholde sin kulturelle identitet som muslimer. Noen fortsetter å gå i moskeen for ikke å bli definert ut av lokalsamfunnet. De omtaler Gud som Allah og Jesus som Isa Masih.

– På tross av vanskelighetene har Allah gitt oss muligheten til å tilbe Ham, forkynne Hans ord og tjene Hans barn, skriver Mehedi. Vår

partner har i 2023 gitt mathjelp til nær 500 familier som ikke ville klart seg uten. 200 familier har fått støtte slik at barna, som var på vei ut av skolen, kunne fortsette skolegangen.

Når også hinduer

Vår partner fokuserte lenge på å nå muslimer. Men i 2021 ble vår partner også introdusert for noen hinduledere. Det ble ansatt en evangelist for å undervise dem. I 2022 tok 20 av disse imot Isa Masih. I april 2023 ble disse 20 og enda fem til døpt.

– Nå er de kjent i samfunnet som kristne og ikke hinduer. Hver søndag samles de til gudstjeneste, skriver Mehedi. De ber om at det skal bli bygget et bedehus for dem.

I fjor distribuerte vår partner 500 bibler til like mange familier. Kun i ett tilfelle ble det problemer. En evangelist hadde døpt en familie der ingen hadde utdannelse, unntatt en jente i niende klasse. Hun ba om en bibel.

Da imamen kom på besøk, fant han Bibelen. Han presset familien for å finne ut hvem som hadde gitt dem Bibelen. Til slutt ble de tvunget til å oppgi evangelistens navn. Imamen truet evangelisten med at dersom han noen gang kom tilbake, ville han ikke komme derifra i live. Imamen tok deretter fra dem Bibelen med makt.

Angrepet

En annen evangelist forkynne i fjor sommer i en landsby noen kilometer hjemmefra. Han ble angrepet og banket opp av en gruppe ekstremister. De truet med å drepe ham og brenne ned huset hans.

– Ved Allahs nåde ble mannen reddet fra ekstremistenes vold av noen fra landsbyen. Mullahene og de lokale lederne ekskommuniserte evangelistens familie og forbød all kontakt med dem. Evangelistens far er dagarbeider. De som gir ham arbeid eller selger mat til familien, ville bli utvist fra landsbyen. Det har utsatt hele familien for mentalt og økonomisk stress.

Evangelisten bor nå hos en venn siden det er farlig å være hjemme.

– Be for denne familien og hele arbeidet vårt, oppfordrer Mehedi.

“Vår partner har i 2023 gitt mathjelp til nær 500 familier som ikke ville klart seg uten.”

Gir voldsofre trøst

Pastor Steves kirkesamfunn i Vietnam fikk netto 133 nye menigheter fra 2022 til 2023. Kirkesamfunnet hadde 1283 menigheter ved utgangen av fjoråret. Det kom 177 nye til, men 44 av de eksisterende menighetene ble nedlagt eller stengt.

– Når folk kommer til tro, får de et mye bedre liv. De slutter å drikke, røyke og gamble, skriver pastor Steve opprømt i en rapport. Han sier at Gud åpner dørene, steg for steg.

Opprør

Mange menigheter ligger i fjellområdene nord i Vietnam. Andre ligger i det sentrale høylandet i det langstrakte landet. Der var det i fjor sommer en ny runde med voldelig opprør. Bakgrunnen er at lokale myndigheter har tatt fra folk land.

Noen ble drept. Hundrevis ble arrestert. Pastor Steve er klar på at ingen fra hans kirkesamfunn stod bak volden. Ti av hans pastorer ble likevel arrestert, men er nå løslatt. Også medlemmer av kirken ble arrestert. Seks kirker ble stengt.

Pastor Steve reiste personlig inn i området fem ganger for å roe gemyttene.

Oppmuntrøst

Pastor Steve reiste personlig inn i området fem ganger for å roe gemyttene. Mange var overrasket over at han kom. Pastor Steve stilte opp i tre ulike menigheter for å oppmunstre og trøste de troende som ikke hadde kunnet komme sammen på en måned.

Pastor Steve ble først advart av en lokal politimann mot å reise, men så fikk han tillatelse av politiet på regionalt nivå. Da han kom, ble pastor Steve avhørt av det lokale politiet i tre timer. Han skrev under avhørsdokumentet, men la til at han aviser alle anklager og er uenig i politiets versjon. Flere kirker er fortsatt stengt.

– Be for dem som er rammet av volden og som har fått sine kirker stengt, sier pastor Steve.

Engasjerte kvinner for alles rett til trosfrihet, her på en PROCMURA-samling i Nairobi i Kenya. Foto: Anne Marken Gihlemoen

Skaper tillit

For første gang våget foreldrelose kristne barn i en voldsherjet delstat i Nigeria å ta muslimske barn i hånden.

Dette skjedde på et barnehjem i Sør-Kaduna. Et team fra organisasjonen PROCMURA, som er Stefanusalliansens partner, var på besøk. Teamet er opplært til å undervise om trosfrihet.

Mistet far og mor i vold

De fleste barna på barnehjemmet mistet sine foreldre i en mer og mer voldelig konflikt om beite- og jordbruksland i denne nigerianske delstaten.

Konflikten raser mellom gjeterfolket fulani, som for det meste er muslimer, og bønder som hovedsakelig er kristne. Fulaniene kommer fra Nord-Kaduna, de kristne bøndene bor i sør. Bak mange drap og mye ødeleggelse står en voldelig milits fra fulanifolket. En lang serie av dødelige angrep rir Kaduna som en mare.

Konflikten har også en viktig religiøs dimensjon. Muslimene er i flertall, de kristne i mindretall. På barnehjemmet er derimot de fleste foreldrelose fra kristne hjem, et mindretall er muslimer. Det gledet både stab og barn at det i teamet som kom på besøk og hadde med mat, var både kristne og muslimer.

– Fortellingene fra besøket varmer, forteller PROCMURA og legger til:

– Oppfatningen av at alle muslimer er ute etter å drepe kristne, forsvant. Til og med barna kunne se at også muslimer bryr seg om dem. For første gang holdt kristne barn frivillig muslimske barn i hendene og danset.

PROCMURA tror at de frø av religiøs toleranse som ble sådd under besøket, vil finne næring blant barna og i samfunnet.

Sterke utfordringer

De som dro på besøk på barnehjemmet, er opplært til å undervise i trosfrihet med ressurser fra Stefanusalliansen og det nordiske økumeniske nettverket NORFORB.

Oppfatningen av at alle muslimer er ute etter å drepe kristne, forsvant.

De møter en rekke utfordringer i flere land, forteller PROCMURA i sine rapporter:

- Ekstremister tar fra folk trosfriheten – noen mister livet for sin tro.
- Regjeringer setter altfor strenge rammer for trosfriheten.
- Det er mange eksempler på at kristne begrenser kristne fra andre kirker fra å få leve ut sin trosfrihet. Tilsvarende mellom muslimer med ulik muslimsk bakgrunn.
- Kvinner som gifter seg med menn fra en annen religion, kan møte motstand i familien. Ofte tvinges de til å konvertere.

PROCMURA møter mennesker som frykter at undervisning om religionsfrihet har en skjult agenda for skeives rettigheter. Tradisjonalister gir også motstand – de frykter at arbeid for trosfrihet får kvinner til å miste respekten for sine menn.

Slike utfordringer er svært sensitive i den lokale konteksten, og må møtes på en klok måte. Det er viktig å undervise om trosfrihet som en rettighet for alle og forsterke arbeidet for fredelig sameksistens mellom mennesker av ulik tro og bakgrunn.

PROCMURA har også engasjert seg mot kristen ekstremisme etter at en pastor i Shakahola i Kenya er tiltalt for drap. Han fikk sektmedlemmer til å sulte seg til døde i grufull, misforstått endetidsforventning.

PROCMURA

- Kristen organisasjon startet i 1959.
- Base i Nairobi, Kenya.
- Arbeider for gode relasjoner mellom kristne og muslimer. Ser dette som viktig del av sitt kristne oppdrag.
- Har prosjekter i cirka 20 land i Afrika.
- Stefanusalliansen støtter arbeid i Kenya, Tanzania, Kamerun og Nigeria.

'Et privilegium'

Barna i Kairos «søppelby» er levende eksempler på at det nyttet.

Foto: Reidulf Stige

«På Anafora ble vi imponert over en ny fantastisk kirke og en sykestue for rehabilitering. På undervisningssenteret Anastasia fikk 25 unge koptere diplom for fullført kurs. Vi fikk se koptere på 17-18 år lære engelsk og samtidig få tro på seg selv og håp for en fremtid.

Mange unge ledere på Anafora er kvinner. De trodde ikke de kunne bli noe. Nå stråler de og gir videre det de selv har fått.

Hos Stefanusbarna i en av Kairos «søppelbyer» ble vi sunget velkommen av barn. Matthew (5) leste hele Matteus 5 for oss utenat. I et annet rom tegnet og fargela barn bibelteksten før de pratet om hva den betyr.

Hver femte av de vel 1500 medarbeiderne gikk som barn selv i en av de 105 barnehagene til Stefanusbarna. Nå er de gode rollmodeller som møter barna med konstant oppmuntring. Ledernes overgivelse og engasjement for tusenvis av barn gjør oss ydmyke og takknemlige.

Å få se og støtte de unike prosjektene er et privilegium.»

Reidulf Stige, Grimstad, som deltok på gruppetur til Egypt.

‘Gripende formidling’

I ukene før påske i 2024 var duoen Garness på besøk i 12 kirker med påskekonserten «Gåten om korset» – i samarbeid med Stefanusalliansen. Det var fulle hus, og publikum lot seg engasjere.

– Takk for at dere gjennom sang, musikk og historier berørte oss så sterkt med det gripende påskebudskapet og sterke glimt om forfulgte kristne i verden, forteller Solveig Hvale Bredvei i Skauen kirke i Skien.

Stefanusalliansen er glad for at vi sammen med Garness – for fjerde gang – kunne få formidle historiene om mennesker som lider for sin tro – til mennesker som ikke kjenner temaet så godt. Tekstene er skrevet av Jostein Ørum. Musikken er laget av Garness – søstrene Ingelin Reigstad Norheim og Hildegun Garnes Reigstad.

Garness og koret Mosaic i Kulturkirken Jakob i Oslo.

Foto: Malene Bjørgås

Solveig Leithaug på haustturné

På ein serie konserter med tittelen «Haustkveld med Solveig Leithaug» delte Leithaug vitnesbyrd om forfølgde. Leithaug utfordra folk å bli bønevenn for Stefanusalliansen. Stefanusalliansen gler seg over det sterke engasementet til Leithaug og over samarbeidet både i 2023 og før jul 2022.

Solveig Leithaug held konsert på Karmøy.

Foto: Marianne Haugerud

Menigheter samler inn millioner

Stefanusalliansen har vært medlem av Samarbeid menighet og misjon (SMM) siden 2012. Dette er et samarbeid mellom Den norske kirke og sju misjonsorganisasjoner. Målet er at global misjon skal bli en integrert del av hele menighetens liv.

Stefanusalliansen har misjonsavtaler med 88 menigheter og misjonsforeninger, 87 av disse er tilknyttet Den norske kirke. I 2023 ble det samlet inn i over 2,6 millioner kroner.

Gjennom SMM og samarbeid med misjonsrådgivere i ulike bispedømmer har Stefanusalliansen også hatt flere temasamlinger med ansatte i Den norske kirke. Våre ansatte har bidratt og flere samarbeidspartnere har vært med. Prest og forfatter Jostein Ørum har delt erfaringer fra Irak. Biskop Thomas fra Egypt og Emanuel Youkhana fra Irak har gitt sterke beretninger.

Biskop Thomas i Bekkelaget kirke i Oslo sammen med generalsekretær Ed Brown. Foto: Marianne Haugerud

Satser på ungdom

Stefanusalliansen fortsetter å gi unge et møte med den forfulgte kirke. Flere hundre unge har det siste året fått hørt historier fra den forfulgte kirke gjennom undervisning, taler eller videoer. Vi har besøkt Kristenrussen og en rekke skoler.

Både i 2023 og 2024 har vi sammen med Kristenrussen arrangert misjonstur til Egypt. I 2023 hadde vi med ti, i 2024 fikk elleve russ bli med på sterke møter.

Ungdommene utfordres til å stå sammen med de forfulgte i bønn og gjennom Trosaktivist – en appelltjeneste for unge. Stefanusalliansen har også begynt å få et nettverk av unge voksne som bruker fritid til frivillig arbeid.

– Det har vært veldig givende å engasjere meg frivillig. Jeg har fått møte mennesker og hørt historier som har vært trostyrkende, sier Iver Honningdal.

Økende interesse hos frikirker

Stefanusalliansen har siden 2020 trappet opp innsatsen for å komme ut til frikirkelige forsamlinger. Det er økende etterspørsel blant pinsemenigheter, baptistmenigheter, andre frikirkelige forsamlinger og bedehus.

Etter pandemien har reisevirksomheten vokst igjen. I løpet av 2023 er cirka 40 slike forsamlinger besøkt. Til og med april 2024 var 20 forsamlinger besøkt.

Mange setter pris på å lære mer om den forfulgte kirke og bli med i vår bønnetjeneste.

En gruppe på elleve fornøyde kristenruss var med til Egypt i år.

Foto: Øystein Fure Johansen

Møte med kirken i Tur Abdin

Sørøst i Tyrkia finner vi området Tur Abdin, en gang et kristent kjerneområde der klostre, kirker og landsbyer lå tett. Men samtidig med folkermordet mot armenerne for vel hundre år siden, ble også de andre kristne minoritetene i disse områdene forsøkt fordrevet og utslettet. I dag er bare et par tusen syrisk-ortodokse kristne igjen i Tur Abdin.

Ett av få klostre som er i funksjon, er Safran-klosteret nær Mardin. Her finner vi Stefanusalliansens samarbeidspartner. Bjørn A. Wegge, tidligere generalsekretær, har skrevet bok om områdets rike kristne historie.

Bjørn A. Wegge har skrevet boken «Tur Abdin – et møte med den syrisk-ortodokse kirke».

Skann QR-koden og last ned boken. Boken kan også bestilles ved å kontakte post@stefanus.no.

Planlagt underskudd

Regnskapet for 2023 viser et underskudd på 5,2 millioner kroner. Resultatet fra ordinær drift viser et underskudd på 2,4 millioner, noe som er 1,1 millioner bedre enn budsjettet. Positiv avkastning på finansplasseringer er den viktigste årsaken til at underskuddet ble mindre enn budsjettet.

I tillegg til ordinær drift ble det i 2023 brukt 2,8 millioner av Sarepta-fondet. Dette fondet er opprettet for å gi ekstra tilskudd til utvikling hos våre partnere eller for å avhjelpe i særskilt krevende situasjoner. I 2022 og i foregående år ble det avsatt betydelige midler til Sarepta-fondet.

I 2022 mottok Stefanusalliansen store enkeltgaver. I behandlingen av budsjettet for 2023 vedtok styret at det skulle opprettes et midlertidig budsjettfond for 2023 og 2024. Det ble avsatt 7 millioner for at aktiviteten kunne videreføres selv om gaveinntektene ikke ble forventet å holde følge med kostnadsutviklingen i Norge og hos våre partnere. I 2023 ble det brukt 2,4 millioner av budsjettfondet. Det gjenstår dermed 4,6 millioner. Stefanusalliansen jobber systematisk for å styrke gaveinntektene slik at aktiviteten innen misjon og trosfrihet kan opprettholdes og på sikt økes. Forbrukte midler til formålet var 49 millioner kr i 2023, mot 43 millioner kr i 2022. Dette inkluderer bruk av offentlige tilskudd. Samlede gaver i 2023 var 33,9 millioner.

I 2022 mottok vi 17,2 millioner i testamentariske gaver og store enkeltgaver (over 0,5 mill). Dette svinger sterkt fra år til år. I 2023 mottok vi 0,6 millioner i slike gaver. Gaveinntektene i begynnelsen av 2024 er marginalt høyere enn for samme periode i 2023.

Fra UD til Norad

Siden 2018 har Stefanusalliansen hatt to avtaler med Utenriksdepartementet (UD). Den nåværende går fra medio 2021 til utgangen av 2024, med samlet tilskudd på 28 millioner. Sammen med partnere i det nordiske økumeniske trosfrihets-nettverket NORFORB har vi blant annet utviklet ressurser til undervisning om trosfrihet. Vi har fått gode tilbakemeldinger fra UD og partnere og i eksterne evalueringer.

I august 2023 ble det gjort kjent at forvaltningen av bistand knyttet til bl.a. menneskerettigheter flyttes fra UD til Norad. Norad har det siste halvåret arbeidet med en ny organisasjonsplan for å ta hånd om nye oppgaver innen bistand på menneskerettighetsfeltet. Det er ventet at Norad vil kunngjøre sin utlysning av de overførte budsjettene i løpet av høsten 2024.

Pastor Keshab Acharya i Nepal er dømt til ett års fengsel. Foto: Privat

Appeller for forfulgte

Ferdig utarbeidede appellbrev blir distribuert til våre appellvenner 8-10 ganger i året. Brevene sendes som oftest til det aktuelle lands nærmeste ambassade. Vi har cirka 4500 appellvenner. I tillegg kommer cirka 80 «Trosaktivister», et appell-opplegg for unge.

Noen appeller i 2023-2024

- India: Vold og forfølgelser øker
- Algerie: Pastor dømt til to års fengsel
- Nepal: Pastor Keshab Acharya dømt til ett års fengsel
- Kina: Flykninger sendes med tvang tilbake til Nord-Korea
- Vietnam: Pastor Nguyen Trung Ton nektes helsehjelp
- Iran: Dømt til ti års fengsel

I mange saker har appeller ikke så langt gitt rapporterte resultater. Pastor Nguyen Trong Ton i Vietnam sitter fortsatt i fengsel. Pastor Keshab Acharya i Nepal er pr. 15. april ikke innkalt til soning. Situasjonen i Nepal er under forverring. I Nicaragua der vi har appellert for katolske ledere, er biskop Alvarez og flere prester deportert.

Men i 2023 har vi fått melding om at disse er satt fri:

- Nguyen Bac Truyen (Vietnam) satt fri etter å ha sonet halve dommen på 11 år.
- Yousef Nadarkhani (Iran) satt fri i februar.
- I Kina ble den uigurske kristne pastoren Alim satt fri i mars 2023, ifølge China Aid. Det er ikke kjent hva som har skjedd med han etter løslatelsen.

Fakkeltog for dem som stenges ute

Sammen med Åpne Dører ble det i 2023 arrangert fakkeltog i 22 byer og tettsteder. Mottoet var å støtte dem som blir uteslengt for sin tro: Kidnappet, arrestert, fengslet, dødsdømt, tvangskonvertert, tvangsgiftet, voldtatt, mobbet, banket opp, fratatt jobben, nektet skolegang, uteslatt fra pensum, stemplet som forræder, kastet ut hjemmefra, fordrevet, fått sitt gudshus stengt, utsatt for razziaer i sine hjem.

Fakkeltoget i Oslo gikk til Eidsvolls plass foran Stortinget.

Foto: Johannes Morken

FN-besøk i Oslo

FNs spesialrapportør for trosfrihet, Naila Ghanea, kom til Oslo 22. august 2023 for å delta på markeringen av FN-dagen for ofre for religiøst begrunnet vold. Møtet var arrangert av Stefanusalliansen, Den norske Helsingforskomité og Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn.

Nazila Ghanea, FNs spesialrapportør for trosfrihet, i Oslo i august 2023. Foto: Johannes Morken

Synleg mediearbeid

Ei viktig rolle for Stefanusalliansen er å vera offentleg talerør for menneske som blir forfølgde for trua si.

I 2023 signerte Stefanusalliansen drygt 80 innlegg og kronikkar i Vårt Land, Aftenposten, Klassekampen, Dagen, Stavanger Aftenblad, Fædrelandsvennen, Dagsavisen, Panorama Nyheter, Minerva og fleire.

Medarbeidarar blir intervjua. I aukande grad er Stefanusalliansen til stades i kristne radioar og TV-kanalar med korte meldingar, intervju og andaktar. Tidvis er Stefanusalliansen også i NRK.

Så langt i 2024 har Stefanusalliansen signert cirka 35 kronikkar.

Mange arrangement, inkludert fakkeltog og konsertseriar, vert omtalte av lokale media.

Vi har også i 2023 og 2024 retta søkjels mot den alarmerande utviklinga for kristne og muslimar i India, gjennom media og politiske initiativ. Vi har i ei rad kronikkar stilt spørsmål til utanriksminister Espen Barth Eide fordi vi ikkje har sett spor av norsk kritikk av den sterkt auka valden mot minoritetar i India.

Etter det valdelege angrepet på kristne nabolag i Jarawala i Pakistan i august 2023, etter ei ugrunna blasphemiskulding, fekk vi godt gjennomslag, også i Aftenposten og NRK. Vi fekk også skrive om brende kyrkjer i fleire land og kva det gjer med oss. Vi har følgt historia til den russisk-ortodokse presten Viktor Ioann Burdin som blei dømt for blasfemi mot kyrkja og gitt yrkesforbod. Slik blir kritikarar av krigen straffa både av verdsleg og kyrkjeleg makt. På 8. mars løfta vi både i 2023 og 2024 fram situasjonen for kvinner i den globale kyrkja.

Innlegg i Aftenposten om Pakistan, blasfemi og vald. Faksimile, 24.8.2023

Kronikk i Vårt Land om utviklinga i India. Faksimile, 2.4.2024

Kronikk i Klassekampen om kristen flukt frå Midtosten. Faksimile, 23.12.2023

Styrker politisk påverknad

Stefanusalliansen har i 2024 oppretta ei ny stilling som rådgjevar for politikk og kommunikasjon. Oppgåva er ikkje minst å styrka oppfølgjing av politiske parti, Stortinget og Utanriksdepartementet i arbeidet for norsk innsats for internasjonal trusfridom.

På globale scener

Ed Brown (bakerst) deltok på møtet til en internasjonal diplomatisk allianse for trosfridhet (IRFBA) i Geneve i mars 2024. Foto: IRFBA

I april 2023 var generalsekretær Ed Brown invitert som innleder under en konferanse i Libanon. Stefanusalliansens partner i Libanon, Adyan Foundation, var vertskap for et nettverk av diplomater fra rundt 40 land som arbeider for trosfridhet - International Religious Freedom or Belief Alliance (IRFBA).

Adyan som er en anerkjent aktør i Libanon, hadde fått satt opp møter med Libanons statsminister, andre sentrale politiske ledere og religiøse ledere. Stefanusalliansen sitter i IRFBAs ekspertkomite. Stefanusalliansen deltok også under IRFBAs årlege konferanse på ministernivå i Praha i Tsjekkia i november. Temaet var «Trosfridhet i autoritære regimer».

Birgitte Moe Olsen var med i en delegasjon for unge trosfridhetsaktivister og hadde med en gruppe unge aktivister fra Sørøst-Asia. Elisa Chavez satt i et panel i en sesjon om trosfridhet og kvinner. Brown deltok i flere nettverksmøter.

Elisa Chavez og Vija Herefoss var på turné i USA der dei underviste om trusfridom og kvinnernas rettar for eit FN-forum, for ei stor gruppe i Det amerikanske utanriksdepartementet, for Den amerikanske kommisjonen for internasjonal trusfridom (USCIRF) og fleire organisasjonar i sivilsamfunnet. Det var stor interesse for deira bidrag.

Elisa Chavez på konferanse i Vatikanet i samband med den internasjonale kvinnedagen 8. mars. Foto: Caritas

Kristne kvinner i bydelen Johannabad i Lahore i Pakistan under ein gudsteneste. Foto: Christine Gripsgård Lunga

Tankegang blei endra

Sobia Batool frå Pakistan «fekk ein augeopnar» då ho i oktober i fjor deltok på eit seminar på Bali i Indonesia i regi av Stefanusalliansen. Temaet var trusfridom og rettane til kvinner.

Seminaret var eitt av fire regionale seminar som Stefanusalliansen arrangerte i 2022 og 2023 om trusfridom og likestilling mellom kjønna.

– På Bali fekk eg møta ein kvinneleg imam frå Indonesia og kvinnelege aktivistar frå fleire land. Det endra heile tankegangen min. Eg har aldri før sett at kampen for religionsfridom kan vera til hjelp i kampen for rettane til kvinner. Heller ikkje har eg tidlegare sett kor viktig det er å dra kvinner med i arbeidet. Eg blei sterkt inspirert til å ta dette heim, seier Batool.

Få veker etter heimkomsten var ho sentral i gjenomføringa av den første konferansen for kvinnelege religiøse leiarar i Pakistan. Kring 80 deltok, og desse har etterpå danna eit godt nettverk.

«Okkupert av menn»

Susan Cherian frå Schumacher-senteret i New Delhi i India var også på Bali.

– Vi fekk understreka kor viktig det er å dokumentera og framheva kvinners erfaringar med å få tilgang til trus- og livssynsfridommen. Deira erfaringar er underrapporterte fordi det religiøse rommet er okkupert av menn. Trus- og livssynsfridom er dessutan ein rett for individet til å utøva sin religion eller sitt livssyn, det handlar ikkje om religionens rettar i seg sjølv, seier Cherian.

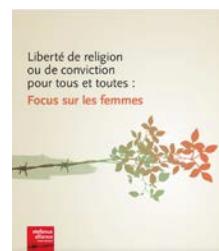
Ein fersk rapport frå Evangelical Fellowship of India fortel korleis kristne kvinner er svært utsette for brot på trusfridommen i eit India prega av meir og meir hindu-nasjonalisme.

Susan Cherian fortel korleis ein meir aggressiv fleirtalsreligion i India gjer at muslimane vert tvinga til å fysisk trekkja seg tilbake til eigne gettoar. Ekstra sterkt rammar dette muslimske kvinner som enten på eiga hand eller etter press trekker seg tilbake frå samfunnet - frå skular, høgskular eller arbeid.

Kamp mot overgrep

Ei av dei som skulle vore på seminaret i Cape Town, men som ikkje kom seg ut av Nigeria på grunn av visum-problem, var Emmanuella Rita Atsen.

– Nigeria er kjent for religiøsiteten sin, men også for mange barbariske handlingar i religionens namn.

I 2021 ga Stefanusalliansen ut undervisningsheftet «Freedom of Religion and Belief. Women in Focus.» I 2023 kom heftet på arabisk. I 2024 er det gitt ut på fransk og norsk.

Nigeria er kjent for religiøsiteten sin, men også for mange barbariske handlingar i religionens namn.

Emmanuella Rita Atsen

Også i Nigeria lid kvinner på grunn av brot på trusfridommen. Eg ønskjer å læra for å kunna bruka kunnskapen til effektiv intervension og for å undervise andre som kan promotera trusfridom som ein rett for alle, seier ho om kvifor ho gjerne skulle vore på seminar.

Rettar styrker kvarandre

Eit viktig utgangspunkt er altså at trus- og livssynsfridom og likestilling kan styrke kvarandre og ikkje motarbeida kvarandre. Utfordringane er ulike i ulike delar av verda.

- I Sør- og Søraust-Asia, Midtausten og Nord-Afrika er det ofte mangel på lovverk, og kvinner vert ofte diskriminerte både på grunn av religiøs identitet og kjønn.
- I andre område finst lovverk. Men det er manglande vilje til å handheva lovene. Både i Kaukasus, Sentral-Asia og i Afrika sør for Sahara er det ein kultur med straffefridom og at kvinner og religiøse minoritetar vert diskriminerte i rettsvesenet. Lovgjeving mot vald i heimen vert ofte ikkje handheva der kvinner i religiøse og etniske minoritetar er offer. Polititenestemenn vil nemleg ikkje «blanda seg inn».
- Det trengst meir kunnskap og større rom for teologisk refleksjon slik at kvinner får forstå sin eigen religion, er mellom oppsummeringane.

Fire regionale seminar

- Jerevan, Armenia: for Kaukasus og Sentral-Asia.
- Beirut, Libanon: for Midtausten og Nord-Afrika.
- Cape Town, Sør-Afrika: for det sørlege Afrika.
- Bali, Indonesia: for Sør- og Søraust-Asia.
- Til saman 120 deltakrarar frå 43 land.
- Deltakrarar frå kristendom, bahá'í, islam, buddhisme, hinduisme, jesidi, afrikansk spiritualitet.

Krevende tider over grenser

I flere av landene der Stefanusalliansen har partnere gjør myndighetene det stadig vanskeligere for ikke-statlige organisasjoner å ta imot økonomisk støtte utenfra. Civilsamfunnet forsøkes kneblet. Problemet har vokst gjennom 2023.

Undervisning når ut

Stefanusalliansen og partnarane våre – Adyan i Libanon og PROCMURA i Kenya – har gjennom 2023 undervist til saman 4-500 menneske om trusfridom som ein rett for alle. Frå tidlegare år veit vi at mange tek kunnskapen vidare i lokale aktivitetar.

Vil samle støtte i USA

Stefanusalliansen er nå registrert også i USA. I første omgang skal 2024 brukes til å kartlegge hvordan organisasjonen best kan gå frem for å starte et innsamlingsarbeid. Deretter skal beslutninger tas. Organisasjonen vil rette seg mot enkeltpersoner, menigheter og store stiftelser, men ikke söke statlig støtte.

– Vi vil gå forsiktig frem. Satsing i USA skal ikke true det vi i dag har og gjør. Men vi tror og håper at vårt arbeid også kan appellere til deler av kristenheten i USA, sier Ed Brown.

Stefanusalliansen

Boks 6603
0502 Oslo
Telefon: 23 40 88 00
post@stefanus.no

Gavekonto: 3000 14 57922
Vipps: 19013

Trykk: Kai Hansen Trykkeri
Design: Von / Bendik Schøien

For å lese styrets orientering og revisors beretning kan du skanne QR-koden eller lese på våre nettsider:
stefanus.no/om-oss

Aiman Umarova fra Kasakhstan med Stefanusprisen 2024.
Foto: Johannes Morken

‘Vi er ustoppelige’

Aiman Umarova var dypt takknemlig da hun 13. mai fikk overrakt Stefanusprisen 2024 av utviklingsminister Anne Beathe Tvinnereim, tidligere medlem i Stefanuspris-komiteen.

– Jeg dedikerer Stefanusprisen til tidligere helter som har betalt den aller høyeste prisen for sin kamp. Og jeg dedikerer prisen til det kasakhstanske folk. Majoriteten støtter meg. Stefanusprisen skaper håp. Sammen kjemper vi oss nærmere rettferdighet og verdighet. Sammen er vi er ustoppelige, sa Umarova.

I 2023 ble 195 personer arrestert for sin trosutøvelse i Kasakhstan.

– Landet er ved et historisk vendepunkt, sa prislønnene.

Stefanusprisen er på 10 000 euro. Priskomiteen ledes av biskop Ingeborg Midttømme.

Nguyen Bac Truyen, sammen med kona Bui Thi Kim Phuong, mottar prisdiplomet av generalsekretær Ed Brown. Foto: Stefanusalliansen

‘Stefanusprisen berget meg’

Den vietnamesiske juristen og hoa hao-buddhisten Nguyen Bac Truyen, som fikk Stefanusprisen i 2020, satt den gangen fengslet med en dom på 11 år. Han ble satt fri i september 2023. Han fikk overrakt prisdiplomet under en tilstelning i Praha i november i forbindelse med et internasjonalt møte for trosfrihet.

Både Truyen og hans kone Bui Thi Kim Phuong som var invitert til Praha, uttrykte stor takknemlighet. Mens mannen satt i fengsel, var Phuong under kontinuerlig overvåkning, trakassering og sosial isolasjon. Hun kunne derfor ikke ta seg arbeid.

– Jeg bodde helt alene og var ofte redd. Jeg følte meg krenket. Siden jeg ikke hadde fast inntekt, ble Stefanusprisen på 10 000 euro redningen. Prisen har ikke bare anerkjent Truyens viktige arbeid, men den ga meg praktisk hjelp, sier Phuong.

**stefanus
alliansen**

**STYRETS ORIENTERING OM VIRKSOMHETEN
2023**

Virksomhetens art, formål og arbeid

Stefanusalliansen er en misjons- og menneskerettighetsorganisasjon med et særskilt fokus på trosfrihet. Stefanusalliansen er en frivillig, uavhengig og tverrkirkelig organisasjon, og er registrert som en forening.

Stefanusalliansen arbeider utfra følgende formål:

1. Under mottoet «sammen for de forfulgte» hjelper og støtter Stefanusalliansen mennesker som undertrykkes for sin tro, med særlig vekt på kristne i land der trosfriheten krenkes.
2. Stefanusalliansen ser kampen for trosfrihet for alle som et kristent ansvar. Vi arbeider for økt respekt for og etterlevelse av retten til å ha en tro, skifte tro og utøve sin tro.
3. Ut fra Bibelens misjonsbefaling bidrar Stefanusalliansen til å formidle evangeliet i ord og handling i land der trosfriheten begrenses.
4. Stefanusalliansen setter trosfrihet på dagsorden. Vi utfordrer og mobiliserer myndigheter og sivilsamfunn til engasjement og handling.
5. Stefanusalliansen utfordrer og inspirerer enkeltmennesker, menigheter og grupper til forbønn, støtte og aktivisme for de som undertrykkes for sin tro.
6. Stefanusalliansen skaper fellesskap mellom kristne i Norge og kristne som forfølges og diskrimineres, til enhet og gjensidig berikelse av troslivet.

Virksomheten er lokalisert i Oslo, men er gjennom reisevirksomhet og lokalt engasjement landsdekkende. Stefanusalliansen har i 2022 vært engasjert i prosjekter i nærmere 20 land i Midtøsten, Afrika og Asia. Stefanusalliansen har ikke egne utsendinger. Arbeidet internasjonalt skjer gjennom internasjonale nettverk og lokale partnere som kirker, organisasjoner og enkeltpersoner. Arbeidet finansieres hovedsakelig gjennom frivillige gaver.

Redegjørelse for årsregnskapet

Stefanusalliansen har presentert et årsregnskap etter aktivitet for 2023 i henhold til regnskapsstandard for ideelle organisasjoner. Dette regnskapsoppsettet har en annen struktur enn ordinære regnskap. I dette oppsettet legges det mer vekt på å beskrive:

- Inntektene (midlene) og hvordan disse er anskaffet
- kostnader til anskaffelse av midler
- kostnader til virksomhetens formål
- administrasjonskostnader
- aktivitetsresultat

Totalinntektene var i 2023 kr 52,2 mill. (kr 61,5 mill i 2022). Inntektene er i all hovedsak gaveinntekter fra privatpersoner, menigheter og grupper, til sammen kr 33,9 mill. (kr 49,2 mill.). Offentlige tilskudd var kr 15,3 mill (kr 12,6 mill).

Innsamlingskostnadene var kr 5,5 mill. (kr 5,0 mill.).

Forbrukte midler til formålet var kr 49,0 mill (kr 43,0 mill.).

Administrasjonskostnadene var kr 2,7 mill (kr 2,6 mill.)

Aktivitetsresultatet var negativt med kr 5,2 mill (+ kr 10,8 mill.). Dersom vi tar hensyn til bruk av avsatte fond (Sareptafondet) på kr 2,8 mill., er ordinært resultat av årets drift negativt med kr 2,4 mill. (+ kr 12,1 mill.) Det var budsjettert med et resultat på minus kr. 3,5 mill., slik at ordinært resultat dermed ble kr 1,1 mill. bedre enn budsjett.

Hovedårsaken til at ordinært resultat ble noe bedre enn budsjett er at avkastningen av våre finansplasseringer var kr 1,6 mill. bedre enn budsjett.

Stefanusalliansen har i alle år primært basert seg på gaveinntekter, noe som gir nærbetennelse til støttespillerne og en viss grad av forutsigbarhet. Samtidig har organisasjonen avtaler med både Digni/Norad og Utenriksdepartementet (UD). Stefanusalliansen mottok i 2023 også midler fra organisasjonen Search for Common Ground til enkelte prosjekter.

Siden 2018 har Stefanusalliansen hatt to avtaler med UD. Den nåværende går fra medio 2021 til utgangen av 2024, med samlet tilskudd på 28 millioner. I august 2023 ble det gjort kjent at forvaltningen av bistand knyttet til bl.a. menneskerettigheter flyttes fra UD til Norad. Norad har det siste halvåret arbeidet med en ny organisasjonsplan for å ta hånd om nye oppgaver innen bistand på menneskerettighetsfeltet. Det er ventet at Norad vil kunngjøre sin utlysning av de overførte budsjettene i løpet av høsten 2024.

Over år har Stefanusalliansen bygget opp fond med selvpålagte restriksjoner. Det er et uttalt mål å ta midlene aktivt i bruk for å kunne bistå når våre internasjonale partnere rammes av akutte kriser eller har behov for avgrenset og målrettet kapasitetsutvikling (Sareptafondet) og til strategiske utviklingsaktiviteter i organisasjonen (Utviklingsfondet).

Fra 2021 opplevde vi en nedgang i ordinære inntekter grunnet verdensituasjonen. Våre givere berøres av høyere priser, høyere renter og større økonomisk usikkerhet. I en normalsituasjon ville det for Stefanusalliansen betydd at en måtte nedskalere driften fra 2023. Styret har valgt å bruke de store ekstrainntektene fra 2022 til å saldere 2023- og 2024-budsjettene for å opprettholde aktiviteten på planlagt nivå. Det brukes også midler på å utvide antall støttespillere og givere. Ved regnskapsavleggelsen for 2022 ble det derfor avsatt kr 7 mill. av mindreforbruket i et midlertidig budsjettfond for 2023 og 2024. I 2023 ble det altså brukt kr 2,4 mill. av budsjettfondet og det gjenstår dermed kr 4,6 mill. av dette.

Årets merforbruk på kr 5.151.643 er dekket på følgende måte:

<u>Bruk av formålskapital med selvpålagte restriksjoner</u>	kr - 5 151 643
Endring formålskapital	kr - 5 151 643

Fortsatt drift

Forutsetningen for fortsatt drift er til stede, og årsregnskapet for 2023 er satt opp på grunnlag av denne forutsetningen.

Arbeidsmiljø

Sykefraværet var i 2023 8,0% (5,2%), hvorav 5,1% (1,4%) langtidsfravær og 2,9% (3,8%) korttidsfravær. Saker som vedrører arbeidsmiljø behandles av Arbeidsmiljøutvalget, som består av 2 representanter fra de ansatte og to fra ledelsen. Det er ikke rapportert om sykefravær begrunnet i forhold på arbeidsplassen.

Likestilling

Organisasjonen hadde ved utgangen av 2023 23 ansatte, 14 kvinner og 9 menn. Styret besto ved utgangen av 2023 av 4 kvinner og 3 menn. Stefanusalliansen er bevisst sitt ansvar for å arbeide aktivt for å fremme likestilling og hindre diskriminering. Organisasjonen lønner kvinner og menn i samme stillingskategori/ansiennitet likt. Ledergruppen består av tre kvinner og to menn. Vedtekten krever at styret har minst to faste medlemmer av hvert kjønn. Stefanusalliansen ønsker å gi ansatte gode muligheter for å kombinere arbeid og familieliv, og legger til rette for ansatte som ønsker redusert arbeidstid.

Ytre miljø

Virksomheten forurensar det ytre miljø gjennom vanlig ressurs- og energibruk. Stefanusalliansens største forurensningskilde er flyreiser knyttet opp mot organisasjonens arbeidsfelt og internasjonale engasjement. For å begrense vår negative klimaeffekt, er det viktig å øke bevisstheten om vår bruk av flyreiser og begrense disse der det er mulig. Stefanusalliansens utslipp av Co2 gjennom flyreiser på reiser bestilt gjennom reisebyrået Bennett, for ansatte og andre deltakere på internasjonale konferanser der Stefanusalliansen dekker reisekostnader, utgjorde i 2023 totalt 74 024 kg Co2, som er en reduksjon på 12% fra 84 237 kg Co2 i 2022. Styret er innforstått med de samfunnsmessige forventninger som påligger alle norske virksomheter om å fremme tiltak for å bedre miljø og klima nasjonalt som globalt. I juni 2023 inngikk Stefanusalliansen avtale med Down to Earth (tidligere Norsk Karbonlagring) om kjøp av sertifisert og fullfinansiert karbonfjerning gjennom biokull som lagres i landbruksjord, og som per i dag utgjør en Co2-reduksjon på 24 tonn per år.

Også gjennom 2023 har vi sett at kristne og andre religiøse minoriteter blir stadig mer utsatt i en verden preget av usikkerhet og konflikt, og mange lever under fare for økt forfølgelse og diskriminering. Det er et alvor som tynger, samtidig som det også motiverer til forsterket innsats for trosfrihet for alle og en styrket Kirke også i årene som kommer. Stefanusalliansen vil derfor fortsatt frimodig kombinere støtte til kristen misjon og innsats for trosfrihet for alle.

Oslo, 23. mai 2024

Anne Mari Schiager Topland (styreleder)

Stig-Øyvind Blystad (nestleder)

Kristine Tveit Jordet (styremedlem)

Eirik Aavitsland (styremedlem)

Siri Novak Øen (styremedlem)

Eivor Andersen Oftestad (styremedlem)

Jorge B. Jensen (styremedlem)

Edward C. Brown (generalsekretær)

Verification

Transaction 09222115557518309203

Document

Styrets orientering om virksomheten 2023

Main document

4 pages

Initiated on 2024-05-24 15:01:18 CEST (+0200) by Torgeir Nevland (TN)

Finalised on 2024-05-27 23:28:19 CEST (+0200)

Initiator

Torgeir Nevland (TN)

Stefanusalliansen

Company reg. no. 970276432

tn@stefanus.no

+4790636282

Signatories

Kristine Tveit Jordet (KTJ)

Stefanus

ktj@stefanus.no

+4798804220

The name returned by Norwegian BankID was "Kristine Tveit Jordet"

BankID issued by "BankID - Bankenes ID-tjeneste AS"

2023-05-05 10:44:07 CEST (+0200)

Signed 2024-05-24 15:08:22 CEST (+0200)

Eivor Andersen Oftestad (EAO)

eivor.oftestad@inn.no

+4741411548

The name returned by Norwegian BankID was "Eivor Andersen Oftestad"

BankID issued by "DNB Bank ASA"

2022-10-09 08:40:55 CEST (+0200)

Signed 2024-05-27 11:11:56 CEST (+0200)

Edward C. Brown (ECB)

Stefanus.no

ecb@stefanus.no

+4797725015

The name returned by Norwegian BankID was "Edward Charles Brown"

BankID issued by "DNB Bank ASA"

2023-04-18 11:04:07 CEST (+0200)

Signed 2024-05-24 15:10:59 CEST (+0200)

Stig-Øyvind Blystad (SB)

sblystad@gmail.com

+4791847226

The name returned by Norwegian BankID was "Stig-Øyvind Blystad"

BankID issued by "SpareBank 1 Utvikling DA"

2024-01-02 13:28:39 CET (+0100)

Signed 2024-05-27 23:28:19 CEST (+0200)

Verification

Transaction 09222115557518309203

<p>Siri Novak Øen (SNØ) siri.novak.oen@gmail.com +4741393036</p> <p>= bankID</p> <p><i>The name returned by Norwegian BankID was "Siri Novak Øen"</i> <i>BankID issued by "Nordea Bank Abp filial i Norge"</i> <i>2023-06-02 11:27:02 CEST (+0200)</i> <i>Signed 2024-05-24 16:41:00 CEST (+0200)</i></p>	<p>Eirik Aavitsland (EA) eirik.aavitsland@gmail.com +4792035499</p> <p>= bankID</p> <p><i>The name returned by Norwegian BankID was "Eirik Aavitsland"</i> <i>BankID issued by "Nordea Bank Abp filial i Norge"</i> <i>2023-11-01 13:17:29 CET (+0100)</i> <i>Signed 2024-05-25 09:28:26 CEST (+0200)</i></p>
<p>Anne Mari Schiager Topland (AMST) anne.mari.schiager.topland@frikirken.no +4747469496</p> <p>= bankID</p> <p><i>The name returned by Norwegian BankID was "Anne Mari Schiager Topland"</i> <i>BankID issued by "BankID - Bankenes ID-tjeneste AS"</i> <i>2023-01-16 09:09:14 CET (+0100)</i> <i>Signed 2024-05-24 16:17:12 CEST (+0200)</i></p>	<p>Jorge Jensen (JJ) Stefanusalliansen j68jensen@gmail.com +4793084578</p> <p>= bankID</p> <p><i>The name returned by Norwegian BankID was "Jorge Jensen"</i> <i>BankID issued by "DNB Bank ASA"</i> <i>2023-01-22 15:05:17 CET (+0100)</i> <i>Signed 2024-05-24 15:26:57 CEST (+0200)</i></p>

This verification was issued by Scrive. Information in italics has been safely verified by Scrive. For more information/evidence about this document see the concealed attachments. Use a PDF-reader such as Adobe Reader that can show concealed attachments to view the attachments. Please observe that if the document is printed, the integrity of such printed copy cannot be verified as per the below and that a basic print-out lacks the contents of the concealed attachments. The digital signature (electronic seal) ensures that the integrity of this document, including the concealed attachments, can be proven mathematically and independently of Scrive. For your convenience Scrive also provides a service that enables you to automatically verify the document's integrity at: <https://scrive.com/verify>

